

ATVIRO KONKURSO BENDROSIOS SĄLYGOS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Bendrosiose sąlygose nustatomos Perkančiojo subjekto pirkimo, vykdomo atviro konkurso būdu, bendrosios nuostatos, kurios yra vienodos ir nekeičiamos kiekvieno konkretaus pirkimo atveju. Specialiosiose sąlygose nustatomos pirkimo, vykdomo atviro konkurso būdu, sąlygos, kurios priklauso nuo konkretaus įsigyjamo pirkimo objekto rūšies ir yra keičiamos kiekvieno konkretaus pirkimo atveju.

1.2. Perkantysis subjektas yra pridėtinės vertės mokesčio (toliau – **PVM**) mokėtojas.

1.3. Pirkimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymu (toliau – **Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas arba PJ**), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – **Įstatymas arba VPĮ**), Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu ir kitais viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais bei šio pirkimo dokumentais.

1.4. Pirkimo dokumentus sudaro:

1.4.1. skelbimas apie pirkimą;

1.4.2. Specialiųjų ir Bendrųjų sąlygų paaiškinimai (patikslinimai), taip pat atsakymai į tiekėjų klausimus (jeigu tokių yra);

1.4.3. Specialiosios sąlygos (kartu su priedais);

1.4.4. Bendrosios sąlygos.

Aiškinant ir taikant pirkimo sąlygų nuostatas, svarbesniu laikomas 1.4 punkte pirmiau nurodytas dokumentas; toliau nurodyto dokumentų nuostatos taikomos tiek, kiek jų nepakeičia, nepapildo ar nenaikina pirmiau nurodyto dokumento nuostatos.

1.5. Pirkimo dokumentuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatyme.

1.6. Bendrosiose sąlygose bet kokia linksnio forma nurodyti žodžiai „**kaina arba sąnaudos**“, „**kaina, sąnaudos**“ reiškia nuorodą į vieną iš šių reikšmių, priklausomai nuo Specialiosiose sąlygose nurodyto pasiūlymų vertinimo kriterijaus. Jei Specialiosiose sąlygose pažymėta, kad pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir pirkimo dokumentuose, vadovaujantis Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 64 str. 3 d. nuostatomis, nustatoma fiksuota kaina ar sąnaudos, Bendrųjų sąlygų nuostatos, susijusios su kainų ar sąnaudų vertinimu, nėra taikomos.

1.7. Bendrosiose sąlygose bet kokia linksnio forma nurodytas žodis „**sutartis**“ reiškia nuorodą į Pirkimo sutartį arba Preliminariąją sutartį priklausomai nuo Specialiosiose sąlygose nustatytos sutarties rūšies.

1.8. Jeigu Specialiosiose sąlygose pažymėta, kad pirkimo procedūra atliekama siekiant sudaryti Preliminariąją sutartį ir ši sutartis sudaroma su keliais tiekėjais, Bendrosiose ir Specialiosiose sąlygose nurodyti žodžiai „**laimėtojas**“, „**laimėjęs pasiūlymas**“ ir pan., turėtų būti suprantami daugiskaitos forma.

1.9. Perkantysis subjektas laikys, kad visi tiekėjai, teikiantys pasiūlymus, yra susipažinę su pirkimo dokumentais, Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais pirkimo procedūras, pirkimo sutarčių sudarymą ir vykdymą, ir kitais teisės aktais, kurių nuostatos gali turėti įtakos bet kokiems tarp Perkančiojo subjekto ir tiekėjų susiklostantiems santykiams, kylantiems iš (ar) susijusiems su šiuo pirkimu. Su visais Lietuvos Respublikos teisės aktais galima susipažinti internetinėje duomenų bazėje <https://www.etar.lt/portal/lt/index>.

1.10. Perkantysis subjektas, privalo nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu buvo pažeisti Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti.

1.11. Perkantysis subjektas turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, arba pirkimo dokumentuose padaryta esminių klaidų, dėl kurių pirkimas tampa nebetikslingas ar jam įvykus būtų įsigytas Perkančiojo subjekto poreikių neatitinkantis pirkimo objektas.

1.12. Jei iš pirkimo dokumentuose pateiktų duomenų būtų galima daryti prielaidą apie konkrečius pirkimo objekto modelius ar tiekimo šaltinius, konkrečius procesus, būdingus konkretaus tiekėjo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, ar prekių ženklus, patentus, tipus, konkrečią kilmę ar gamybą, standartus, sertifikatus ar techninius liudijimus laikoma, kad jie yra tik orientaciniai ir pateikta su žodžiais „arba lygiavertis“.

1.13. Jei pirkimo dokumentuose nurodyti standartai, techniniai liudijimai ar bendrosios techninės specifikacijos laikoma, kad kiekviena nuoroda pateikta kartu su žodžiais „arba lygiavertis“.

2. PERKANČIOJO SUBJEKTO IR TIEKĖJO BENDRAVIMO PRIEMONĖS

2.1. Perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas vyksta tik CVP IS priemonėmis, išskyrus:

2.1.1. tiekėjų pasiūlymų pateikimą, jeigu Specialiosiose sąlygose nurodytos kitos priemonės pasiūlymams pateikti;

2.1.2. bendravimą pasirašant sutartį ir keičiantis informacija dėl sutarties pasirašymo, jeigu Perkantysis subjektas, siųsdamas kvietimą pasirašyti sutartį, nurodo kitas bendravimo priemones; 2.1.3. pretenzijų pateikimą (pretenzijos gali būti teikiamos tik elektroninėmis priemonėmis).

2.2. Mokomąją medžiagą, kaip prisijungti ir naudotis CVP IS, galima rasti Viešųjų pirkimų tarnybos tinklalapyje www.vpt.lrv.lt.

2.3. Perkantysis subjektas neatsako už nenumatytus atvejus, dėl kurių elektroniniai pasiūlymai nebuvo gauti ar gauti pavėluotai. Tiekėjui CVP IS susirašinėjimo priemonėmis paprašius, Perkantysis subjektas CVP IS susirašinėjimo priemonėmis patvirtina, kad tiekėjo pasiūlymas yra gautas ir nurodo gavimo dieną, valandą ir minutę.

3. PIRKIMO DOKUMENTŲ PAAIŠKINIMAS IR PATIKSLINIMAS

3.1. Pirkimo dokumentai tiekėjų iniciatyva gali būti paaiškinami/patikslinami jiems CVP IS susirašinėjimo priemonėmis kreipiantis į Perkantįjį subjektą. Kai tiekėjai kreipiasi dėl pirkimo dokumentų paaiškinimo ar patikslinimo:

Veiksmas	Tarptautinio pirkimo atveju, kai netaikomi trumpesni procedūrų terminai (koks pirkimas atliekamas žr. Specialiosiose sąlygose)	Supaprastinto pirkimo atveju, kai netaikomi trumpesni procedūrų terminai (koks pirkimas atliekamas žr. Specialiosiose sąlygose)	Tarptautinio pirkimo atveju, kai taikomi trumpesni procedūrų terminai (koks pirkimas atliekamas žr. Specialiosiose sąlygose)	Supaprastinto pirkimo atveju, kai taikomi trumpesni procedūrų terminai (koks pirkimas atliekamas žr. Specialiosiose sąlygose)
3.1.1. prašymas paaiškinti /patikslinti pirkimo dokumentus turi būti pateiktas ne vėliau kaip:	11 (vienuolika) dienų iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	6 (šešios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	9 (devynios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	5 (penkios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos
3.1.2. pirkimo dokumentų paaiškinimas/patikslinimas pateikiamas visiems tiekėjams ne vėliau kaip:	6 (šešios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	4 (keturios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	6 (šešios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	3 (trys) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos

3.2. Tiekėjai turi elgtis sąžiningai ir stengtis pateikti prašymus paaiškinti/patikslinti pirkimo dokumentus iki 3.1. punkte nustatyto termino.

3.3. Pirkimo dokumentai paaiškinami/patikslinami laikantis šios tvarkos:

3.3.1. pasiūlymų pateikimo terminas yra pratęsiamas, jeigu dėl kokių nors priežasčių pirkimo dokumentų paaiškinimas ar patikslinimas pateikiamas likus mažiau dienų nei nurodyta šio skyriaus 3.1.2 punkte;

3.3.2. pirkimo dokumentų paaiškinimas/patikslinimas paskelbiamas CVP IS kartu su kitais pirkimo dokumentais ir išsiunčiamas tiekėjams CVP IS susirašinėjimo priemonėmis, neatskleidžiant, iš ko buvo gautas

prašymas tokį paaiškinimą/patikslinimą pateikti. Jei pirkimo dokumentai papildomai buvo skelbiami kituose šaltiniuose, paaiškinimai/patikslinimai paskelbiami ir juose;

3.3.3. kai teikiant pirkimo dokumentų paaiškinimą/patikslinimą tikslinama pirkimo skelbimuose paskelbta informacija, Perkantysis subjektas Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 47 straipsnyje nustatyta tvarka skelbia klaidų ištaisymo skelbimus ir prireikus pratęsia pasiūlymų pateikimo terminą protingumo kriterijų atitinkančiu laikotarpiu, per kurį tiekėjai, rengdami pasiūlymus, galėtų atsižvelgti į patikslinimus.

3.4. Nesibaigus pasiūlymų pateikimo terminui, Perkantysis subjektas savo iniciatyva gali paaiškinti/ patikslinti pirkimo dokumentus, laikantis šio skyriaus 3.1.2 ir 3.3 punktuose nurodytų procedūrų.

3.5. Bet kuris paaiškinimas/patikslinimas yra laikomas neatskiriama pirkimo dokumentų dalimi, ir jo nuostatos turi viršenybę prieš ankstesniuose pirkimo dokumentuose išdėstytas nuostatas. Tuo atveju, kai skelbime apie pirkimą pateikta informacija neatitinka informacijos, pateiktos kituose pirkimo dokumentuose, teisinga laikoma informacija, nurodyta skelbime apie pirkimą.

3.6. Tuo atveju, kai skelbime apie pirkimą pateikta informacija neatitinka informacijos, pateiktos kituose pirkimo dokumentuose, teisinga laikoma informacija, nurodyta skelbime apie pirkimą.

3.7. Tikslinant pirkimo dokumentus tarptautinių pirkimų atveju negali būti daromi tokie esminiai pirkimo dokumentų pakeitimai, dėl kurių būtų buvę galima leisti dalyvauti kitiems kandidatams, negu iš pradžių atrinktiesiems, arba pirkimo procedūra būtų pritraukusi daugiau dalyvių.

4. PAŠALINIMO PAGRINDAI

4.1. Tiekėjo pašalinimo pagrindai nustatyti Specialiųjų sąlygų 5 priedo 1 lentelėje.

4.2. Subtiekėjų, kurių pajėgumais tiekėjas nesiremia, pašalinimo pagrindai ir jų patikrinimas (jei Perkantysis subjektas tikrina, ar nėra tokio subtiekėjo pašalinimo pagrindų) atliekamas bendra tvarkai kaip ir subtiekėjų, kurių pajėgumais tiekėjas remiasi.

4.3. Jei Specialiosiose sąlygose nurodyta, kad pirkimo objektas skaidomas į dalis, Specialiųjų sąlygų 5 priedo 1 lentelėje nurodyti reikalavimai dėl pašalinimo pagrindų nebuvimo (jeigu tokius reikalavimus Perkantysis subjektas kelia) taikomi visoms pirkimo objekto dalims.

4.4. Perkantysis subjektas tiekėją pašalina iš pirkimo procedūros bet kuriame pirkimo procedūros etape, jeigu paaiškėja, kad dėl savo veiksmų ar neveikimo prieš pirkimo procedūrą ar jos metu jis atitinka bent vieną iš Specialiųjų sąlygų 5 priedo 1 lentelėje nustatytų pašalinimo pagrindų.

4.5. Jeigu tiekėjas neatitinka reikalavimų, nustatytų pagal Įstatymo 46 straipsnio 1, 4 ir 6 dalis (jei taikomi Specialiųjų sąlygų 5 priedo 1 lentelėje), Perkantysis subjektas jo nepašalina iš pirkimo procedūros, kai yra abi šios sąlygos kartu:

4.5.1. tiekėjas pateikė Perkančiajam subjektui informaciją apie tai, kad ėmėsi šių priemonių:

4.5.1.1. savanoriškai sumokėjo arba įsipareigojo sumokėti kompensaciją už žalą, padarytą dėl Įstatymo 46 straipsnio 1, 4 ir 6 dalyse (jei taikomos Specialiųjų sąlygų 5 priedo 1 lentelėje) nurodytos nusikalstamos veikos arba pažeidimo, jeigu taikytina;

4.5.1.2. bendradarbiavo, aktyviai teikė pagalbą ar ėmėsi kitų priemonių, padedančių iširti, išaiškinti jo padarytą nusikalstamą veiką ar pažeidimą, jeigu taikytina;

4.5.1.3. ėmėsi techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, skirtų tolesnių nusikalstamų veikų ar pažeidimų prevencijai;

4.5.2. Perkantysis subjektas įvertino tiekėjo informaciją, pateiktą pagal šio skyriaus 4.5.1 punktą, ir priėmė motyvuotą sprendimą, kad priemonės, kurių ėmėsi tiekėjas, siekdamas įrodyti savo patikimumą, yra pakankamos. Šių priemonių pakankamumas vertinamas atsižvelgiant į nusikalstamos veikos ar pažeidimo rimtumą ir aplinkybes. Perkantysis subjektas pateikia tiekėjui motyvuotą sprendimą raštu ne vėliau kaip per 10 (dešimt) kalendorinių dienų nuo šio skyriaus 4.5.1 punkte nurodytos tiekėjo informacijos gavimo.

5. RĖMIMASIS KITŲ ŪKIO SUBJEKTŲ PAJĖGUMAIS IR SUBTIEKĖJŲ PASITELKIMAS

5.1. Tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, kad atitiktų finansinio, ekonominio, techninio ir (arba) profesinio pajėgumo reikalavimus (jeigu tokius reikalavimus Perkantysis subjektas kelia), neatsižvelgiant į ryšio su tais ūkio subjektais teisinį pobūdį ir laikantis šio skyriaus 5.2 punkte nustatyto reikalavimo.

5.2. Tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, kad atitiktų reikalavimus dėl išsilavinimo ar profesinės kvalifikacijos, ar profesinės patirties, **tik tuo atveju, jeigu tie subjektai patys, suteiks paslaugas/atliks darbus (priklausomai nuo pirkimo objekto), kuriems reikia jų turimų pajėgumų.**

5.3. Šio skyriaus 5.1 ir 5.2 punktuose nurodytomis sąlygomis tiekėjų grupė gali remtis grupės dalyvių arba kitų ūkio subjektų pajėgumais.

5.4. Jeigu tiekėjas remiasi kito ūkio subjekto pajėgumais, jis, teikdamas pasiūlymą, turi pateikti įrodymus, kurie patvirtintų, kad tiekėjui ūkio subjektų ištekliai bus prieinami per visą sutartinių įsipareigojimų vykdymo laikotarpį. Tokiais įrodymais gali būti ūkio subjekto įsipareigojimas (deklaracija), kad jis turi reikiamus išteklius, sutartis su tiekėju ir pan.

5.5. Jei Perkantysis subjektas nustato reikalavimus tiekėjams dėl ekonominio ir finansinio pajėgumo, tiekėjas ir ūkio subjektai, kurių pajėgumais remiasi, kad atitiktų ekonominio ir finansinio pajėgumo reikalavimus, turi prisiimti solidarią atsakomybę už Pirkimo sutarties įvykdymą. Tai pagrįsdamas tiekėjas pasiūlyme privalo pateikti šio ūkio subjekto pasirašytos laidavimo sutarties, patvirtinančios, kad subjektas, kurio pajėgumais remiamasi, įsipareigoja solidariai atsakyti už tiekėjo įsipareigojimų pagal sutartį vykdymą ir atlyginti bet kokią žalą, kuri kiltų dėl tiekėjo netinkamo įsipareigojimų vykdymo ar nevykdymo, skaitmeninę kopiją (jei tokie reikalavimai keliami laidavimo sutartis pateikiama Specialiųjų sąlygų prieduose). Laidavimo sutartyje negali būti daroma jokių išlygų, kurios pakeistų Specialiųjų sąlygų priede nurodytas laidavimo sąlygas. Pasiūlymas, kuriame laidavimo sutartis neatitiks šiame punkte nurodytų reikalavimų, atmetamas. Perkantysis subjektas reikalaus, kad tiekėją pripažinus laimėtoju, pasirašytos laidavimo sutarties originalai (2 egz.) būtų pateikti Perkančiajam subjektui. Neįvykdžius šio reikalavimo, laikoma, kad tiekėjas atsisakė sudaryti sutartį pirkimo dokumentuose nustatytomis sąlygomis.

5.6. Tiekėjas, savo pasiūlyme, užpildytame pagal Specialiųjų sąlygų 2 priede pateiktą pasiūlymo formą (toliau – **pasiūlymas**), privalo nurodyti ūkio subjektus, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, kad atitiktų finansinio, ekonominio, techninio ir (arba) profesinio pajėgumo reikalavimus (jeigu tokius reikalavimus Perkantysis subjektas kelia). **Šiais ūkio subjektais laikomi ir specialistai, kurie** pirkimo laimėjimo ir Pirkimo sutarties sudarymo atveju **bus įdarbinti** tiekėjo. Jeigu specialistai, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, pasitelkiami ne ekonominio ir finansinio pajėgumo rėmimui, jiems nereikia pateikti šio skyriaus 5.5 punkte nurodytos laidavimo sutarties. 5.7. Jeigu ūkio subjektas pasiūlyme nėra nurodomas, šio ūkio subjekto pajėgumais remtis negalima. Tačiau, jeigu pasiūlyme nurodytas ūkio subjektas netenkina jam keliamų reikalavimų, jis per Perkančiojo subjekto CVP IS susirašinėjimo priemonėmis nustatytą terminą gali būti pakeičiamas reikalavimus atitinkančiu ūkio subjektu.

5.8. Tiekėjas savo pasiūlyme, užpildydamas Specialiųjų sąlygų 2 priede pateiktą formą, privalo nurodyti **kokiai Pirkimo sutarties daliai** ir kokius **subtiekėjus**, jeigu jie yra žinomi, **jis ketina pasitelkti** (jei subtiekėjai pasiūlymo pateikimo metu nėra žinomi, tiekėjas pasiūlyme gali jų nenurodyti, o šią informaciją privalės nurodyti vėliau, jei tiekėjas bus nustatytas laimėtoju ir su juo bus sudaroma sutartis). Subtiekėjai nėra laikomi ūkio subjektais, jeigu jie tik vykdo sutartines tiekėjo prievolės, tačiau tiekėjas nesiremia jų pajėgumais, kad atitiktų finansinio, ekonominio, techninio ir (arba) profesinio pajėgumo reikalavimus (jeigu tokie reikalavimai keliami). Subtiekėjų pasitelkimo tvarka nustatyta sutarties projekte (Specialiųjų sąlygų 6 priedas).

5.9. **Perkantysis subjektas neriboja tiekėjų galimybės esminių užduočių atlikimui pasitelkti subtiekėjus ir (arba) tiekėjų grupės narius.**

6. TIEKĖJŲ GRUPĖS DALYVAVIMAS PIRKIME

6.1. Jei pirkime dalyvauja tiekėjų grupė, ji pasiūlyme turi pateikti jungtinės veiklos sutarties (toliau – **JVS**) skaitmeninę kopiją. JVS turi būti nurodyta:

6.1.1. tiekėjų grupės sudėtis ir kiekvieno tiekėjų grupės nario įsipareigojimai vykdant su Perkančiuoju subjektu numatomą sudaryti Pirkimo sutartį, šių įsipareigojimų vertės dalis, išreikšta procentiniu dydžiu, įeinanti į bendrą sutarties vertę;

6.1.2. solidari visų šios sutarties šalių atsakomybė už iš šio pirkimo ar sutarties kylančių prievolių Perkančiajam subjektui ir įsipareigojimų nevykdymą (įskaitant ir tokius iš sutarties kylančius bendrus įsipareigojimus, kurie savo esme tęstųsi ilgiau nei sutarties ar JVS terminas);

6.1.3. nuostata, kad JVS nustatytų narių keitimas yra laikomas esminių sutarties pažeidimu, išskyrus išimtis, numatytas Lietuvos Respublikos įstatimuose, ir gavus išankstinį raštišką Perkančiojo subjekto sutikimą.

6.2. Perkantysis subjektas nereikalauja, kad tiekėjų grupės pateiktą pasiūlymą pripažinus laimėjusiu ir pasiūlius sudaryti Pirkimo sutartį, ši tiekėjų grupė įgytų tam tikrą teisinę formą.

7. REIKALAVIMAI PASIŪLYMŲ RENGIMUI IR PATEIKIMUI

7.1. Reikalavimai dėl subtiekėjų ir ūkio subjektų, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, nurodymo pasiūlyme ir konkrečių dokumentų pateikimo nustatyti Bendrųjų sąlygų 5 skyriuje.

7.2. Reikalavimai dokumentams, kuriuos turi pateikti pirkime dalyvaujanti tiekėjų grupė, nustatyti Bendrųjų sąlygų 6 skyriuje.

7.3. Pasiūlymo galiojimo užtikrinimo (toliau – **Užtikrinimas**) pateikimo reikalavimai nurodyti Bendrųjų sąlygų 8 skyriuje.

7.4. Tiekėjo pasiūlymas gali būti užšifruojamas Bendrųjų sąlygų 9 skyriuje nustatyta tvarka.

Bendrieji reikalavimai pasiūlymų rengimui ir pateikimui

7.5. Pasiūlymo forma ir kiti dokumentai, jeigu to reikalaujama Specialiosiose sąlygose, turi būti pasirašyti tiekėjo vadovo ar jo įgalioto asmens (likusių teikiamų dokumentų tiekėjas neprivalo pasirašyti, tačiau pasirašydamas Pasiūlymo formą jis patvirtina visų pridedamų dokumentų tikrumą). Jeigu perkantysis subjektas Specialiosiose sąlygose numatys reikalavimą, kad visas pasiūlymas būtų pasirašytas el. parašu, tuomet tiekėjas jį turės pasirašyti el. parašu kitomis elektroninėmis priemonėmis ir į CVP IS įkelti jau pasirašytą pasiūlymą. Kitų institucijų išduoti (parengti) dokumentai turi būti pasirašyti šių institucijų vadovų ar įgaliotų asmenų (Užtikrinimas pasirašomas pagal Bendrųjų sąlygų 8.12 punkto reikalavimus). Gali būti pateikiami:

7.5.1. tiesiogiai elektroninėmis priemonėmis suformuoti dokumentai (tokiu atveju, jeigu pagal pirkimo dokumentų sąlygas šie dokumentai turi būti pasirašomi, jie pateikiami pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 34 straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus). Šiuose dokumentuose nurodomas tiekėją atstovaujantis asmuo turi sutapti su elektroniniu parašu šį dokumentą pasirašančiu asmeniu;

7.5.2. skaitmeninės dokumentų kopijos (tokiu atveju, jeigu pagal pirkimo dokumentų sąlygas šie dokumentai turi būti pasirašomi, šie dokumentai gali būti pasirašomi fiziniu arba kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 34 straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus).

7.6. Pasiūlymą sudaro tiekėjo pateiktų duomenų ir dokumentų visuma.

7.7. Dokumentai turi būti prieinami naudojant nediskriminuojančius, visuotinai prieinamus duomenų failų formatus (pvz., *pdf*, *doc*, *odt* ir kt.). Perkantysis subjektas, **kilus abejonoms** dėl patvirtintos kopijos atitikties originalui, pasilieka sau teisę reikalauti pateikti dokumentų originalus.

7.8. Pasiūlymai turi būti rengiami lietuvių kalba, išskyrus Bendrųjų sąlygų 8.6 punkte nustatytą atvejį ir Specialiosiose sąlygose nustatytus atvejus (jei tokie atvejai nustatomi). Jei atitinkami dokumentai yra išduoti kita kalba, turi būti pateiktas patvirtintas vertimas. Vertimo patvirtinimas laikomas tinkamu, jei išverstas dokumentas yra patvirtintas vertėjo parašu ir vertimų biuro antspaudu arba, jei Specialiosiose sąlygose nenustatyta kitaip, tiekėjo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei turi). Interpretuojant pasiūlymą pirmenybė teikiama vertimui, išskyrus Užtikrinimą, kur pirmenybė teikiama originaliam tekstui. Perkantysis subjektas pasilieka teisę reikalauti pateikti vertėjo parašu ir vertimų biuro antspaudu patvirtintą šio dokumento vertimą ir (arba) nurodyti, kad vertimą atlikusio asmens parašas būtų patvirtintas notaro.

7.9. Tiekėjas gali pateikti tik vieną pasiūlymą (jeigu Specialiosiose sąlygose nurodyta, kad pirkimo objektas skaidomas į dalis, tuomet jis gali teikti tik po vieną pasiūlymą atskirai pirkimo objekto daliai, nepriklausomai nuo to, ar jis pirkime dalyvauja individualiai, ar kaip tiekėjų grupės narys).

7.10. Tiekėjui nėra leidžiama pateikti alternatyvių pasiūlymų, jeigu Specialiosiose sąlygose nenustatyta kitaip. Tiekėjui pateikus alternatyvų pasiūlymą, jo pasiūlymas ir alternatyvus pasiūlymas (alternatyvūs pasiūlymai) atmetami (išskyrus atvejus, kai pagal Specialiųjų sąlygų reikalavimus alternatyvius pasiūlymus pateikti galima).

7.11. Pasiūlyme kaina ar sąnaudos nurodomos eurai, išreiškiant ir apskaičiuojant taip, kaip nurodyta Specialiosiose sąlygose. Apskaičiuojant kainą ar sąnaudas, turi būti atsižvelgta į visą techninėje specifikacijoje nurodytą pirkimo objekto apimtį, kainos ar sąnaudų sudėtinės dalis, į techninės specifikacijos reikalavimus ir pan. Į kainą ar sąnaudas turi būti įskaityti visi mokesčiai (įskaitant, bet neapsiribojant bet kokiais mokesčiais ir rinkliavomis) ir visos tiekėjo išlaidos pagal techninės specifikacijos reikalavimus.

7.12. Visos kainos ar sąnaudos (ir jų sudėtinės dalys/įkainiai) pasiūlymuose turi būti nurodomos dviejų skaičių po kablelio tikslumu. jeigu Specialiosiose sąlygose nenustatyta kitaip.

Reikalavimai dokumentams, pagrindžiantiems tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą ir / ar kvalifikaciją¹:

7.13. Tiekėjas, deklaruodamas, kad atitinka reikalavimus tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimui ir /ar kvalifikacijai², teikiant pasiūlymą turi pateikti užpildytą Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (toliau – **EBVPD**). Instrukciją, kaip šis dokumentas pildomas, galima rasti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos interneto puslapyje <http://vpt.lrv.lt/> . Atskirą EBVPD pildo:

7.13.1. tiekėjas;

¹ Reikalavimai tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimui ir /ar kvalifikacijai – Pirkimo dokumentuose keliama reikalavimai dėl pašalinimo pagrindų nebuvimo, jeigu taikytina, kvalifikacijos, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų.

² Žr. 1 išnašą.

7.13.2. kiekvienas tiekėjų grupės narys (jeigu pasiūlymą teikia tiekėjų grupė);

7.13.3. kiekvienas ūkio subjektas, jeigu tiekėjas remiasi jo pajėgumais, kad atitiktų reikalavimus tiekėjams, išskyrus ekspertus, kurie pirkimo laimėjimo ir Pirkimo sutarties sudarymo atveju bus įdarbinti tiekėjo (šių ekspertų EBVPD teikti nereikia).

7.14. EBVPD turi pateikti visi pirkime dalyvaujantys tiekėjai, o dokumentų, kurie patvirtina, kad tiekėjas atitinka reikalavimus tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimui ir /ar kvalifikacijai³ (Specialiųjų sąlygų 5 priede nurodytų dokumentų), prašoma pateikti tik iš to tiekėjo, kurio pasiūlymas pagal vertinimo rezultatus gali būti pripažintas laimėjusiu (jeigu Specialiųjų sąlygų 7 skyriuje nėra nustatyta, kad šiuos dokumentus taip pat turi pateikti visi tiekėjai savo pasiūlymuose), tačiau Perkantysis subjektas turi teisę bet kurio pirkimo procedūros metu paprašyti šiuos dokumentus (visus ar dalį jų) pateikti ir kitų tiekėjų, jeigu tai būtina siekiant užtikrinti tinkamą pirkimo procedūrų atlikimą.

7.15. Dokumentų, kurie patvirtina, kad tiekėjas atitinka reikalavimus tiekėjams, nereikalaujama pateikti, jeigu Perkantysis subjektas:

7.15.1. turi galimybę susipažinti su šiais dokumentais ar informacija tiesiogiai ir neatlygintinai prisijungęs prie nacionalinės duomenų bazės bet kurioje valstybėje narėje arba naudodamasis CVP IS priemonėmis;

7.15.2. šiuos dokumentus jau turi iš ankstesnių pirkimo procedūrų.

7.16. Užsienio valstybės tiekėjo valstybėje išduoti Specialiųjų sąlygų 5 priede nurodyti dokumentai legalizuojami vadovaujantis Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (*Apostille*) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1079, ir 1961 m. spalio 5 d. Hagos konvencija dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo, išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar Europos Sąjungos teisės aktus dokumentas yra atleistas nuo legalizavimo ir (ar) tvirtinimo žymos (*Apostille*).

7.17. Jei pirkimo dokumentuose yra reikalaujama, o tiekėjas negali pateikti Specialiųjų sąlygų 5 priedo 1 lentelėje nurodytų dokumentų, nes valstybėje narėje ar atitinkamoje šalyje tokie dokumentai neišduodami arba toje šalyje išduodami dokumentai neapima visų įstatymo 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte keliamų klausimų (jei analogiški klausimai keliami ir pirkimo dokumentuose), jie gali būti pakeisti priesaikos deklaracija ar oficialia tiekėjo deklaracija, jeigu šalyje nenaudojama priesaikos deklaracija. Oficiali deklaracija turi būti patvirtinta valstybės narės ar tiekėjo kilmės šalies arba šalies, kurioje jis registruotas, kompetentingos teisinės ar administracinės institucijos, notaro arba kompetentingos profesinės ar prekybos organizacijos.

7.18. Jeigu pirkimo dokumentuose keliami reikalavimai tiekėjams dėl ekonominio ir finansinio pajėgumo ir tiekėjas dėl pateisinamų priežasčių negali pateikti reikalaujamų jo finansinį ir ekonominį pajėgumą įrodančių dokumentų, jis turi teisę (Perkančiajam subjektui sutikus, kad tiekėjo nurodytos priežastys yra pateisinamos) pateikti kitus Perkančiajam subjektui priimtinus dokumentus.

7.19. Jeigu Perkantysis subjektas pasiūlymus vertins pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jos pasirinktos vertinti pasiūlymo techninės charakteristikos nėra kiekybiškai vertinamos, pasiūlymas turi būti teikiamas dvejuose vokuose: pirmajame voke, turi būti reikalaujama pateikti tokius dokumentus ir taip, kad atidarius pirmąjį voką būtų galima susipažinti tik su pasiūlymo techninėmis charakteristikomis, neatskleidžiant tiekėjo kainos arba sąnaudų. Antrajame voke pateikiama pasiūlymo kaina arba sąnaudos.

8. PASIŪLYMŲ GALIOJIMAS IR UŽTIKRINIMAS

8.1. Pasiūlymas galioja jame tiekėjo nurodytą laiką. **Pasiūlymas turi galioti ne trumpiau nei 3 mėn. nuo pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.** Jeigu pasiūlyme nenurodytas jo galiojimo laikas, laikoma, kad pasiūlymas galioja tiek, kiek numatyta pirkimo dokumentuose.

8.2. Tiekėjas kartu su Specialiosiose sąlygose nurodytu pasiūlymu privalo pateikti Užtikrinimą, išduotą Perkančiajam subjektui.

8.3. Reikalaujamo Užtikrinimo dydis nustatytas Specialiosiose sąlygose.

8.4. Pasiūlymo galiojimas turi būti užtikrintas tik vienu iš šių būdų:

8.4.1. Perkančiajam subjektui išduota pirmo pareikalavimo neatšaukiama besąlyginė priimtino turinio (priimtino turinio, bet nebūtinai tekstu pažodžiui) garantija, atitinkančia šio skyriaus 8.6 ir 8.7 punktuose nustatytus reikalavimus;

³ Žr. 1 išnašą.

8.4.2. Perkančiajam subjektui išduotu draudimo bendrovės laidavimo draudimo neatšaukiamu besąlyginiu priimtino turinio (priimtino turinio, bet nebūtinai tekstu pažodžiui) raštu. Kartu su pasiūlymo laidavimo draudimo raštu tiekėjas turi pateikti:

8.4.2.1. pasirašyto draudimo liudijimo (poliso) kopiją;

8.4.2.2. apmokėjimą patvirtinančio dokumento kopiją, įrodančią, kad draudimo įmoka už šį išduotą pasiūlymo laidavimo draudimo raštą yra sumokėta.

8.4.3. piniginiu užstatu, pervestu į Perkančiojo subjekto sąskaitą:

Sąskaitos Nr. LT53 7044 0600 0121 9501. Paskirtyje (skirtinguose bankuose gali būti skirtingas laukelis: pvz.: pervedimo paskirtis, mokėjimo paskirtis) turi būti nurodyta: CVP IS pirkimo ID numeris ir/ar pirkimo pavadinimas, jei pirkimo objektas skaidomas į dalis taip pat turi būti nurodytas pirkimo dalies numeris ir/ar pavadinimas.

Pateikiama mokėjimą liudijančio dokumento – mokėjimo kvito arba mokėjimo nurodymo skaitmeninė kopija.

8.5. Perkantysis subjektas pasinaudoja Užtikrinimu, jeigu:

8.5.1. tiekėjas atšaukia arba pakeičia savo pasiūlymą pasiūlymo galiojimo laikotarpiu;

8.5.2. laimėjęs pirkimą tiekėjas:

8.5.2.1. vengia arba atsisako pasirašyti sutartį per Perkančiojo subjekto nurodytą terminą;

8.5.2.2. vengia arba atsisako pateikti Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą ar kitą su Pirkimo sutarties įsigaliojimu siejamą dokumentą per Pirkimo sutartyje nustatytą terminą;

8.5.2.3. vengia sudaryti sutartį kitais Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 94 straipsnio 2 dalyje nurodytais pagrindais.

8.6. Tiekėjo Užtikrinimas turi būti pateiktas lietuvių arba anglų kalba.

8.7. Banko / draudimo bendrovės išduotoms garantijoms / laidavimo raštams turi būti taikoma Lietuvos Respublikos teisė arba Tarptautinių prekybos rūmų patvirtintos taisyklės – „The ICC Uniform rules for demand guarantees“ (Leidinio Nr. 758).

8.8. Prieš pateikdamas Užtikrinimą tiekėjas CVP IS susirašinėjimo priemonėmis gali prašyti Perkančiojo subjekto patvirtinti, kad jis sutinka priimti jo siūlomą Užtikrinimą. Tokiu atveju Perkantysis subjektas CVP IS susirašinėjimo priemonėmis privalo atsakyti tiekėjui ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Šis patvirtinimas neatima iš Perkančiojo subjekto teisės atmesti Užtikrinimą, gavus informaciją, kad pasiūlymo galiojimą užtikrinantis ūkio subjektas tapo nemokus ar neįvykdė įsipareigojimų Perkančiajam subjektui arba kitiems ūkio subjektams, ar netinkamai juos vykdė.

8.9. Užtikrinimas turi galioti ne trumpiau nei galioja tiekėjo pateiktas pasiūlymas.

8.10. Perkantysis subjektas praranda teisę pasinaudoti Užtikrinimu, kai:

8.10.1. pasibaigia Užtikrinimo galiojimo laikas;

8.10.2. įsigalioja sutartis ir pateikiamas Pirkimo sutarties sąlygas atitinkantis Sutarties įvykdymo užtikrinimas;

8.10.3. buvo nutrauktos pirkimo procedūros;

8.10.4. atmetami visi pasiūlymai.

8.11. Elektronine forma pateikiamas Užtikrinimo dokumentas negražinamas.

8.12. Užtikrinimą patvirtinantis dokumentas turi būti pateiktas kartu su kitais pasiūlymo dokumentais CVP IS priemonėmis. Užtikrinimą patvirtinantis dokumentas (banko garantija ar laidavimo draudimo raštas) turi būti atskirai pasirašytas išdavusios organizacijos atstovo kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 34 straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus.

8.13. Pirkimo procedūros metu taip pat sustabdžius pirkimo procedūras dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, Perkantysis subjektas gali prašyti, kad tiekėjas pratęstų pasiūlymų galiojimą (kartu ir Užtikrinimą) iki konkrečiai nurodyto termino. Tiekėjas gali atmesti tokį prašymą neprarasdamas teisės į savo Užtikrinimą. Tiekėjas, kuris sutinka pratęsti savo pasiūlymo galiojimo terminą, turi:

8.13.1. per Perkančiojo subjekto nustatytą laiką apie tai raštu pranešti Perkančiajam subjektui;

8.13.2. per Perkančiojo subjekto nustatytą laiką raštu pateikti dokumentą, kuris patvirtintų, kad Užtikrinimo terminas yra pratęsiamas arba pateikti naują Užtikrinimą.

8.14. Jeigu tiekėjas neatsako į Perkančiojo subjekto prašymą pratęsti pasiūlymo galiojimo terminą, jo nepratęsia arba nepateikia naujo Užtikrinimo, laikoma, kad jis atmetė šį prašymą. Tiekėjo, kuris atmetė Perkančiojo subjekto prašymą, pasiūlymas toliau nenagrinėjamas ir nevertinamas.

8.15. CVP IS priemonėmis pateiktą pasiūlymą tiekėjas iki nustatyto pasiūlymų pateikimo termino pabaigos gali atšaukti bei pakeisti neprarasdamas teisės į savo Užtikrinimą. Norėdamas atšaukti ar pakeisti pasiūlymą, tiekėjas CVP IS pasiūlymo lange spaudžia „Atsiimti pasiūlymą“. Norėdamas vėl pateikti atšauktą ir pakeistą pasiūlymą, tiekėjas turi jį pateikti iš naujo. Suėjus pasiūlymų pateikimo terminui atšaukti ar pakeisti pasiūlymo negalima.

9. PASIŪLYMŲ ŠIFRAVIMAS

9.1. Tiekėjo teikiamas pasiūlymas gali būti užšifruojamas. Tiekėjas, nusprendęs pateikti užšifruotą pasiūlymą turi:

9.1.1. iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos CVP IS priemonėmis pateikti užšifruotą pasiūlymą (užšifruojamas visas pasiūlymas arba pasiūlymo dokumentas, kuriame nurodyta pasiūlymo kaina ar sąnaudos). Instrukcija, kaip tiekėjui užšifruoti pasiūlymą galima rasti paspaudus šią nuorodą;

9.1.2. iki vokų atplėšimo procedūros (posėdžio) pradžios CVP IS susirašinėjimo priemonėmis pateikti slaptažodį, su kuriuo Perkantysis subjektas gali iššifruoti pateiktą pasiūlymą. Pradinis susipažinimas su CVP IS priemonėmis gautais pasiūlymais pradedamas ne anksčiau nei po 30 minučių po pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Iškilus CVP IS techninėms problemoms, kai tiekėjas neturi galimybės pateikti slaptažodžio per CVP IS susirašinėjimo priemones, tiekėjas turi teisę slaptažodį pateikti kitomis priemonėmis pasirinktinai: Perkančiojo subjekto oficialiu elektroniniu paštu, faksu arba raštu. Tokiu atveju tiekėjas turėtų būti aktyvus ir įsitikinti, kad pateiktas slaptažodis laiku pasiekė adresatą (pavyzdžiui, susisiekęs su Perkančiuoju subjektu oficialiu jos telefonu ir (arba) kitais būdais).

9.2. Iki vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūros (posėdžio) pradžios tiekėjui nepateikus (dėl jo paties kaltės) slaptažodžio arba pateikus neteisingą slaptažodį, kuriuo naudodamasis Perkantysis subjektas negalėjo iššifruoti pasiūlymo, pasiūlymas atmetamas.

10. PASIŪLYMŲ KONFIDENCIALUMAS IR SUPAŽINDINIMAS SU KITŲ TIEKĖJŲ PASIŪLYMAIS

10.1. Tiekėjas pasiūlyme turi nurodyti, kokia pasiūlyme pateikta informacija yra konfidenciali, jei tokia yra. Konfidencialius dokumentus tiekėjas nurodo Pasiūlymo formoje. **Tiekėjo pasiūlyme turi būti aiškiai nurodyta, kurios pasiūlymo dalys yra konfidencialios, kadangi laimėjusio tiekėjo pasiūlymas ir sutartis bei jos pakeitimai teisės aktų nustatyta tvarka viešinami CVP IS.**

10.2. Konfidencialia informacija, kurią tiekėjas nurodo pasiūlymo formoje, gali būti, įskaitant, bet neapsiribojant, komercinė (gamybinė) paslaptis ir konfidencialieji pasiūlymų aspektai. Konfidencialia negalima laikyti informacijos:

10.2.1. jeigu tai pažeistų įstatymus, nustatančius informacijos atskleidimo ar teisės gauti informaciją reikalavimus, ir šių įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus;

10.2.2. jeigu tai pažeistų Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 46 ir 68 straipsniuose ir 94 straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus dėl paskelbimo apie sudarytą sutartį, dalyvių informavimo, laimėjusio dalyvio pasiūlymo, sudarytos pirkimo sutarties, preliminariosios sutarties ir šių sutarčių pakeitimų paskelbimo, įskaitant informaciją apie pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų ar darbų kainą, išskyrus jos sudedamąsias dalis;

10.2.3. pateiktos tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančiuose dokumentuose, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis sudarytas sutartis, – tuo atveju, kai ši informacija reikalinga tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti;

10.2.4. informacija apie pasitelktus ūkio subjektus, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, ir subtiekęs tuo atveju, kai ši informacija reikalinga tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti.

10.3. Jeigu Perkančiajam subjektui kyla abejonių dėl tiekėjo pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, jis prašo tiekėjo įrodyti, kodėl nurodyta informacija yra konfidenciali. Jeigu tiekėjas per Perkančiojo subjekto nurodytą terminą, kuris nustatomas ne trumpesnis kaip 3 (trys) darbo dienos, nepateikia tokių įrodymų arba pateikia netinkamus įrodymus, laikoma, kad tokia informacija nėra konfidenciali.

10.4. Tiekėjui nurodžius šio skyriaus 10.2.1-10.2.4 punktuose išvardytą informaciją kaip konfidencialią, Perkantysis subjektas turi teisę ją viešinti nesikreipiant į tiekėją papildomų įrodymų.

10.5. Jeigu pirkimo dokumentuose prašoma pateikti ir prekių pavyzdžių, įvertinus pasiūlymus, nustačius pasiūlymų eilę ir priėmus sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo, iki sutarties sudarymo leidžiama visiems dalyviams (raštu pateikus prašymą Perkančiajam subjektui) susipažinti su pateiktais laimėjusio pasiūlymo prekių pavyzdžiais.

11. PASIŪLYMŲ NAGRINĖJIMAS, VERTINIMAS, PALYGINIMAS IR ATMETIMO PRIEŽASTYS

11.1. Tiekėjai negali dalyvauti susipažinimo su pasiūlymais, pasiūlymų nagrinėjimo, vertinimo ir palyginimo procedūrose. Jei Specialiosiose sąlygose nurodyta, kad pirkimo objektas skaidomas į dalis – kiekvienos pirkimo objekto dalies pasiūlymai nagrinėjami, vertinami ir palyginami atskirai.

11.2. Atlikęs pradinį susipažinimą su pasiūlymais, Perkantysis subjektas pasiūlymus nagrinėja tokiu eiliškumu:

11.2.1. nagrinėja, vertina ir palygina tiekėjų pateiktus pasiūlymus, vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis;

11.2.2. įvertina EBVPD pateiktą informaciją;

11.2.3. įvertina ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių tiekėjų aktualius dokumentus, patvirtinančius atitiktį Perkančiojo subjekto keliamus reikalavimus tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimui ir/ar kvalifikacijai⁴.

11.3 Nagrinėjant tiekėjo pateiktą pasiūlymą ir nustačius, kad tiekėjas pateikė netikslius, neišsamius ar klaidingus dokumentus ar duomenis apie atitiktį pirkimo dokumentų reikalavimams ar šių dokumentų ar duomenų trūksta, laikomasi šių sąlygų:

11.3.1. **pasiūlymai tikslinami, papildomi arba paaiškinami vadovaujantis Pasiūlymų patikslinimo, papildymo ar paaiškinimo taisyklių, patvirtintų Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1S-240 (aktuali redakcija) (toliau – Tikslinimo taisyklės)**⁵;

11.3.2. vadovaudamasis Tikslinimo taisyklėmis, Perkantysis subjektas gali nepažeisdamas lygiateisiškumo ir skaidrumo principų, prašyti tiekėją tokius dokumentus ar duomenis patikslinti, papildyti arba paaiškinti per jo nustatytą protingą terminą;

11.3.3. tiekėjas iki Perkančiojo subjekto nustatyto termino raštu privalo atsakyti į prašymą ir patikslinti, papildyti arba paaiškinti pasiūlymą, kaip reikalauja Perkantysis subjektas, vadovaudamasis Tikslinimo taisyklėmis. Tiekėjui, Perkančiojo subjekto prašymu nepatikslinus, nepapildžius arba nepaaiškinus pasiūlymo ar tiekėjui pasiūlymą patikslinus, papildžius ar paaiškinus nesilaikant Tikslinimo taisyklių, jo pasiūlymas atmetamas;

11.3.4. Perkantysis subjektas gali nevertinti viso tiekėjo pasiūlymo, jeigu patikrinęs jo dalį nustato, kad Pasiūlymas, vadovaujantis Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo reikalavimais, turi būti atmetamas. Taikant

šią nuostatą, pasiūlymas negali būti atmetas dėl to, kad jame nurodyta kaina viršija pirkimui skirtas lėšas, jeigu ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas pagal sąnaudų arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose nėra nurodęs pirkimui skirtų lėšų sumos, išskyrus atvejus, kai atmetami visi gauti pasiūlymai.

11.4. Perkantysis subjektas, įvertinęs tiekėjų, kurių pasiūlymai nėra atmeti, EBVPD pateiktą informaciją (Specialiųjų sąlygų 5 priede nurodytus dokumentus, jei Perkantysis subjektas pagal Specialiųjų sąlygų 4 skyrių iš karto tikrina ir šiuos dokumentus), priima sprendimą dėl kiekvieno tiekėjo atitikties reikalavimams ir kiekvienam iš jų ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas raštu praneša apie šio patikrinimo rezultatus, pagrįsdamas priimtus sprendimus. Teisę dalyvauti tolesnėse pirkimo procedūrose turi tik tie tiekėjai, kurie atitinka Perkančiojo subjekto Specialiųjų sąlygų 5 priede keliamus reikalavimus.

11.5. Įvertinęs pateiktų pasiūlymų atitiktį pirkimo dokumentuose nustatytiems reikalavimams, Perkantysis subjektas raštu per nustatytą protingą terminą reikalauja, kad tiekėjai pagrįstų pasiūlymuose nurodyto pirkimo objekto ar jo sudedamųjų dalių kainą arba sąnaudas, jeigu jos atrodo neįprastai mažos (tiekėjo, kuris iki Perkančiojo subjekto nustatyto termino neatsiunčia pagrindimo, pasiūlymas atmetamas). Pasiūlyme nurodyta pirkimo objekto kaina arba sąnaudos laikomi neįprastai mažais, jeigu atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

11.5.1. kaina arba sąnaudos yra 30 (trisdešimt) ir daugiau procentų mažesnės už visų tiekėjų, kurių pasiūlymai neatmeti dėl kitų priežasčių ir kurių pasiūlyta kaina neviršija pirkimui skirtų lėšų, nustatytų ir užfiksuotų Perkančiojo subjekto rengiamuose dokumentuose prieš pradedant pirkimo procedūrą, pasiūlytų kainų arba sąnaudų aritmetinį vidurkį;

11.5.2. tiekėjo pasiūlyme nurodyti pirkimo objekto ar jo sudedamųjų dalių kaina arba sąnaudos Perkančiojo subjekto vertinimu gali būti nepakankami Pirkimo sutarties tinkamam įvykdymui.

11.6. Po neįprastai mažos pasiūlytos kainos ar sąnaudų vertinimo procedūros ekonominio naudingumo mažėjimo tvarka yra nustatoma pasiūlymų eilė (išskyrus atvejus, kai pasiūlymą pateikia arba, įvertinus pasiūlymus, lieka tik vienas tiekėjas). Kai kelių tiekėjų pasiūlymų ekonominis naudingumas yra vienodas, sudarant pasiūlymų eilę pirmesnis į šią eilę įrašomas tiekėjas, kurio pasiūlymas pateiktas anksčiausiai.

11.7. Sudaręs pasiūlymų eilę, Perkantysis subjektas iš galimo laimėtojo raštu prašo per jo nustatytą protingą terminą pateikti dokumentus, kurie patvirtina, kad tiekėjas atitinka reikalavimus tiekėjų pašalinimo

⁴ Žr. 1 išnašą.

⁵ <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/66ae9a80883011ed8df094f359a60216/asr>

pagrindų nebuvimui ir /ar kvalifikacijai⁶ (išskyrus atvejus, kai šių dokumentų neprašoma pagal Bendrųjų sąlygų 7.15.1 punktą arba su jais susipažinta anksčiau pagal Bendrųjų sąlygų 7.15.2 punktą ar 7.14 punktą) ir/ar perkančiojo subjekto tiesiogiai taikomiems reikalavimams, nustatytiems įstatymuose, Europos Sąjungos Tarybos ar kituose reglamentuose, susijusiems su nacionaliniu saugumu ir (ar) taikomomis ribojamosiomis priemonėmis (sankcijomis) tam tikrų valstybių atžvilgiu (jei nurodyta Specialiosiose sąlygose). Tuo atveju, jei galimas laimėtojas iki Perkančiojo subjekto nustatyto termino CVP IS susirašinėjimo priemonėmis nepateikia reikalaujamų dokumentų arba jo pateikti dokumentai neįrodo atitikties keltiems reikalavimams, Perkantysis subjektas šio tiekėjo pasiūlymą atmeta ir prašo atitinkamus dokumentus pateikti kitą tiekėją, kurio pasiūlymas pagal patikslintą pasiūlymų eilę gali būti nustatytas laimėjusiu. Pasiūlymuose nurodytos kainos ar sąnaudos vertinamos eurais, taip pat pagal sutartį atsiskaitoma eurais. Jeigu pasiūlymuose kainos ar sąnaudos nurodytos užsienio valiuta, jos perskaičiuojamos eurais pagal Europos centrinio banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį, o tais atvejais, kai orientacinio euro ir užsienio valiutų santykio Europos centrinis bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko nustatomą ir skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį paskutinę pasiūlymų pateikimo termino dieną.

11.8. Perkantysis subjektas ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą nustato laimėjusiu, jeigu jis tenkina visas šias sąlygas:

11.8.1. pasiūlymas atitinka skelbime apie pirkimą ir pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus, sąlygas ir kriterijus (atsižvelgiant ir į Specialiųjų sąlygų reikalavimus alternatyviems pasiūlymams, jeigu Specialiosiose sąlygose nurodoma, kad tokie pasiūlymai gali būti pateikti);

11.8.2. tiekėjas nėra pašalintas vadovaujantis Specialiosiose sąlygose nustatytais tiekėjo pašalinimo pagrindais;

11.8.3. tiekėjas atitinka Specialiosiose sąlygose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir (ar) kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus (jeigu tokius reikalavimus Perkantysis subjektas kėlė);

11.8.4. tiekėjas per Perkančiojo subjekto nustatytą terminą patikslino, papildė, paaiškino informaciją;

11.8.5. pasiūlyta kaina neviršija pirkimui skirtų lėšų, nustatytų Perkančiojo subjekto prieš pradedant pirkimo procedūrą. Jeigu ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina viršija pirkimui skirtas lėšas, nustatytas Perkančiojo subjekto prieš pradedant pirkimo procedūrą, ir Perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose nėra nurodęs pirkimui skirtų lėšų sumos, kiti pasiūlymų eilėje esantys pasiūlymai laimėjusiais negali būti nustatyti. Pirkimui skirtų lėšų suma, nustatyta ir užfiksuota Perkančiojo subjekto rengiamuose dokumentuose prieš pradedant pirkimo procedūras, gali būti keičiama, kai ji nėra nurodyta pirkimo dokumentuose, Perkančiajam subjektui ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina yra priimtina ir Perkantysis subjektas gali pagrįsti šios kainos priimtinumą ir suderinamumą su racionalaus lėšų naudojimo principu;

11.8.6. Perkantysis subjektas, išnagrinėjęs pagal šio skyriaus 11.5 punktą pateiktus dokumentus nustato, kad nėra Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 66 straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių..

11.9. Tiekėjo, kuris negalėtų būti nustatytas laimėtoju pagal šio skyriaus 11.8 punkto nuostatas, Pasiūlymas atmetamas, išskyrus atvejį, kai pasiūlymai vertinami kainos / sąnaudų ir kokybės santykio kriterijumi ir tiekėjas neatitinka šio skyriaus 11.8.5 punkto nuostatos (neatitinkant minėtos nuostatos tiekėjo pasiūlymas įrašomas į pasiūlymų eilę), o pirkimo dokumentuose nėra nurodyta pirkimui skirtų lėšų suma.

11.10. Tiekėjo, su kuriuo negali būti sudaroma sutartis pagal šio skyriaus 11.8 punkto nuostatas, t. y. nustatoma, kad sutartis kelia grėsmę nacionalinio saugumo interesams, pasiūlymas atmetamas.

12. INFORMAVIMAS APIE PIRKIMO PROCEDŪRŲ REZULTATUS

12.1. Perkantysis subjektas dalyviams, išskyrus atvejus, kai Specialiosiose sąlygose pažymėta, kad sutartis sudaroma žodžiu, ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas raštu praneša apie priimtą sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą, dėl kurio sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis ir pateikia:

12.1.1. šio skyriaus 12.2 punkte nurodytos atitinkamos informacijos, kuri dar nebuvo pateikta pirkimo procedūros metu, santrauką;

12.1.2. nustatytą pasiūlymų eilę (jei Specialiosiose sąlygose nurodyta, kad pirkimo objektas skaidomas į dalis pasiūlymų eilė nustatoma kiekvienai pirkimo objekto daliai);

12.1.3. laimėjusį pasiūlymą (jei Specialiosiose sąlygose nurodyta, kad pirkimo objektas skaidomas į dalis laimėtojas nustatomas kiekvienai pirkimo objekto daliai);

12.1.4. tikslų pirkimo sutarties ar preliminarios sutarties sudarymo atidėjimo terminą;

⁶ 6 Žr. 1 išnašą.

arba nurodo priežastis, dėl kurių priimtas sprendimas nesudaryti pirkimo sutarties ar preliminarios sutarties arba pradėti pirkimą iš naujo.

12.2. Perkantysis subjektas, gavęs dalyvio raštu pateiktą prašymą, ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) dienų nuo jo gavimo dienos išsamiai pateikia šią informaciją:

12.2.1. tiekėjui, kurio pasiūlymas nebuvo atmestas – laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, įskaitant kainą, dėl kurių šis pasiūlymas buvo pripažintas geriausiu, taip pat šį pasiūlymą pateikusių dalyvio ar (preliminariosios) sutarties šalių pavadinimus;

12.2.2. tiekėjui, kurio pasiūlymas buvo atmestas, – pasiūlymo atmetimo priežastis, įskaitant, jeigu taikoma, informaciją, kad buvo pasinaudota Bendrųjų sąlygų 11.3.4 punktu, o Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 50 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytais atvejais – taip pat priežastis, dėl kurių priimtas sprendimas dėl nelygiavertiškumo arba sprendimas, kad pirkimo objektas neatitinka nurodyto rezultatų apibūdinimo ar funkcinių reikalavimų.

12.2.3. Suinteresuoti dalyviai nuo Perkančiojo subjekto pranešimo apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą pateikimo dalyviams dienos iki atidėjimo termino pabaigos gali prašyti Perkančiojo subjekto pateikti laimėjusį pasiūlymą (jeigu jis nepateiktas kartu su šių dokumentų 12.1 punkte pateikta informacija). Tokiu atveju Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 108 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas ir atidėjimo terminas pratęsiamas papildomam terminui, jį skaičiuojant nuo suinteresuoto dalyvio prašymo pateikti laimėjusį pasiūlymą pateikimo Perkančiajam subjektui dienos iki tol, kol suinteresuotam dalyviui bus pateiktas minėtas pasiūlymas. Jeigu laimėjusio dalyvio pasiūlymas pateikiamas tą pačią dieną, kai buvo paprašyta, Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 108 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas ir atidėjimo terminas pratęsiamas vienai darbo dienai.

12.3. Šio skyriaus 12.1 ir 12.2 punktuose nurodytais atvejais informacija neteikiama, jeigu jos atskleidimas prieštarauja informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeidžia teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turi neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai.

13. SUTARTIES SUDARYMAS

13.1. Sutartis ar preliminarioji sutartis sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau negu pasibaigė 10 (dešimt) kalendorinių dienų, o supaprastintų pirkimų atveju – 5 (penkių) darbo dienų sutarties sudarymo atidėjimo terminas (kokį pirkimą Perkantysis subjektas atlieka nustatyta Specialiosiose sąlygose). Atidėjimo terminas gali būti netaikomas (apie tokį sprendimą Perkantysis subjektas informuoja raštu), kai yra bent vienas iš šių atvejų:

13.1.1. vienintelis suinteresuotas dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma sutartis;

13.1.2. sutartis sudaroma žodžiu.

13.2. Tiekėjas, kurio pasiūlymas nustatytas laimėjusiu, sudaryti sutarties ar preliminariosios sutarties kviečiamas raštu ir jam nurodomas laikas, iki kada jis turi sudaryti sutartį ar preliminarą sutartį.

13.3. Laikoma, kad tiekėjas atsisakė sudaryti sutartį ar preliminarą sutartį, kai yra bent vienas iš šių atvejų:

13.3.1. tiekėjas raštu atsisako ją sudaryti, taip pat neįvykdo kitų sutarties ar preliminariosios nuostatų, be kurių įvykdymo sutartis negali įsigalioti (jeigu tokios nuostatos yra nustatytos);

13.3.2. iki Perkančiojo subjekto nurodyto laiko nepasirašo sutarties ar preliminariosios sutarties;

13.3.3. atsisako sudaryti sutartį Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatyme ir pirkimo dokumentuose nustatytomis sąlygomis;

13.3.4. tiekėjų grupė neįsteigia juridinio asmens, kaip nustatyta Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 94 straipsnio 4 dalyje.

13.4. Tuo atveju arba jeigu tiekėjas iki Perkančiojo subjekto nurodyto termino nepateikia pirkimo dokumentuose nustatyto pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinančio dokumento arba neįvykdo kitų pirkimo sutartyje nustatytų jos įsigaliojimo sąlygų, Perkantysis subjektas siūlo sudaryti pirkimo sutartį tiekėjui, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti sutartį pirkimo sutartį ar nepateikusių pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo ar neįvykdžiusio kitų pirkimo sutarties įsigaliojimo sąlygų, jeigu tenkinamos Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos. Prieš siūlydamas sudaryti sutartį, Perkantysis subjektas patikrina ar jo pasiūlymas tenkina Bendrųjų sąlygų 11.8 punkto sąlygas, o tiekėjas neturi pašalinimo pagrindų bei atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus (jei ši informacija nebuvo tikrinama iki pasiūlymų eilės nustatymo).

13.5. Sudarant sutartį, joje nekeičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos. Jeigu pasiūlyme kaina ar sąnaudos nurodytos kita valiuta nei eurai, sutartyje kaina ar sąnaudos nurodomos perskaičiuotos eurai pagal Bendrųjų sąlygų 11.7 punkto sąlygą. Tuo atveju, kai mokesčius reguliuojančių

įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka Perkantysis subjektas pats turi sumokėti PVM į valstybės biudžetą už įsigytą pirkimo objektą, į pasiūlymo kainą ar sąnaudas įskaitytas šis mokestis sudarant sutartį išskaičiuojamas.

13.6. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatomis, (jeigu taikoma), prieš sudarant sutartį, Perkantysis subjektas atlieka procedūrą, patvirtinančią, kad (i) numatoma sudaryti sutartis atitinka nacionalinio saugumo interesus ir tokia sutartis gali būti sudaroma ir vykdoma (ii) arba, jei ketinama sudaryti sutartis neatitinka nacionalinio saugumo interesus, ji negali būti sudaryta tol, kol nebus pašalintos nacionalinio saugumo interesams grėsmę keliančios priežastys, jeigu tokios priežastys gali būti pašalintos. Sprendimas, patvirtinantis sutarties atitiktį nacionalinio saugumo interesams, priimamas šiais atvejais:

- a) kai sutarties vertė viršija 10 (dešimt) procentų praėjusių finansinių metų metinių Perkančiojo subjekto pajamų;
- b) dėl sutarties nutraukimo Perkantysis subjektas galėtų patirti papildomų išlaidų ar nuostolių, kurių vertė viršytų 2,5 procento praėjusių finansinių metų metinių Perkančiojo subjekto pajamų;
- c) sutarties pagrindu kitai sutarties šaliai ar tretiesiems asmenims yra suteikiama teisė aptarnauti, gauti prieigą ar kitaip susipažinti su Perkančiojo subjekto saugos planuose numatytais esminėmis informacinėmis technologijomis, jų sistemomis ar infrastruktūra, duomenų bazėmis ar jose esamais duomenimis;
- d) kitais atvejais, kai Perkantysis subjektas turi duomenų, kad sutartis gali kelti grėsmę nacionalinio saugumo interesams.

14. PRETENZIJŲ, IEŠKINIŲ TEIKIMAS IR NAGRINĖJIMAS

14.1. Tiekėjas pirkimo procedūrų metu turi teisę ginčyti Perkančiojo subjekto veiksmus ir (arba) sprendimus pateikiant pretenziją. Pretenzija teikiama laikantis šių reikalavimų:

14.1.1. pretenzija turi būti pateikta tarptautinio pirkimo atveju per 10 (dešimt) kalendorinių dienų, o supaprastinto pirkimo atveju – per 5 (penkias) darbo dienas (kokį pirkimą Perkantysis subjektas atlieka nustatyta Specialiosiose sąlygose) nuo paskelbimo apie Perkančiojo subjekto priimtą sprendimą dienos arba Perkančiojo subjekto pranešimo raštu apie jo priimtą sprendimą išsiuntimo tiekėjams dienos;

14.1.2. pretenzija teikiama tik elektroninėmis priemonėmis.

14.2. Perkantysis subjektas pretenziją nagrinėja laikydamasi šių reikalavimų:

14.2.1. Perkantysis subjektas, gavęs pretenziją, sudaro pirkimo sutartį ar preliminarą sutartį ne anksčiau negu 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – anksčiau negu po 5 darbo dienų) nuo rašytinio pranešimo apie jo priimtą sprendimą išsiuntimo pretenziją pateikusiam tiekėjui ir suinteresuotiems dalyviams

;

14.2.2. Perkantysis subjektas privalo išnagrinėti pretenziją, priimti motyvuotą sprendimą ir apie jį, taip pat apie anksčiau praneštų pirkimo procedūros terminų pasikeitimą raštu pranešti pretenziją pateikusiam tiekėjui ir suinteresuotiems dalyviams ne vėliau kaip per 6 (šešias) darbo dienas nuo pretenzijos gavimo dienos (jei pretenzija gaunama po darbo valandų, pretenzijai atsakyti terminas skaičiuojamas nuo kitos darbo dienos);

14.2.3. pateikdamas sprendimą dėl pretenzijos Perkantysis subjektas užtikrina, kad nepažeis tiekėjo teisės į konfidencialios informacijos apsaugą ir, jeigu pretenzija buvo gauta iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, neatskleis tiekėjo, iš kurio buvo gauta pretenzija, tapatybės;

14.2.4. Perkantysis subjektas nukelia pasiūlymų pateikimo terminą pirkimo procedūrų sustabdymo laikotarpiui. Pasiūlymų pateikimo terminas nukeliamas ir jeigu Perkantysis subjektas pretenzijos nespėjo išnagrinėti iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos (jei pretenzija nenagrinėjama – terminas nenukeliamas) arba atsakydama į pretenziją pateikia pirkimo dokumentų paaiškinimus ar patikslinimus, kurie turi esminės įtakos pasiūlymų parengimui. Jeigu pretenzija pateikta prieš pat pasibaigiant pasiūlymų pateikimo terminui arba pateikta po pasiūlymų pateikimo termino pabaigos ir Perkančiajam subjektui reikia papildomo laiko su pretenzija susipažinti, jis turi teisę nukelti pasiūlymų pateikimo terminą, jeigu vokai su pasiūlymais dar nėra atplėšti;

14.2.5. Perkantysis subjektas neprivalo nagrinėti tiekėjo pretenzijos, kuri pateikta praleidus šio skyriaus 14.1.1 punkte nustatytus terminus, pateikta pakartotinai dėl to paties Perkančiojo subjekto priimto sprendimo arba atlikto veiksmo ir (arba) pateikta po Pirkimo sutarties sudarymo dienos;

14.2.6. Jei Perkantysis subjektas šio skyriaus 14.2.5 punkte nustatytais atvejais nagrinėja pretenziją, jis laikosi šio skyriaus 14.2.1-14.2.4 punkto nuostatų.

14.3. Tiekėjas, nesutikęs su Perkančiojo subjekto sprendimu arba jei Perkantysis subjektas per nustatytą terminą neišnagrinėjo jo pretenzijos, gali pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo VII skyriuje nustatyta tvarka.

14.4. Perkantysis subjektas, gavęs pretenziją, sudaro pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį ne anksčiau negu po 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne anksčiau negu po 5 darbo dienų) nuo rašytinio pranešimo apie jo priimtą sprendimą išsiuntimo pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams dienos, o jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, – ne anksčiau negu po 15 dienų.